

1 Under hvilke omstændigheder må den ene af forældrene lovligt tage et barn med til et andet land uden samtykke fra den anden forælder?

Der skal skelnes mellem følgende situationer med hensyn til, under hvilke omstændigheder en forælder lovligt må bringe barnet til en anden medlemsstat uden den anden forælders samtykke:

a) når den forælder, barnet bor hos, ønsker lovligt at tage barnet med til en anden stat, og

b) når den forælder, barnet ikke bor hos, men som barnet har et personligt forhold til, ønsker lovligt at tage barnet med til en anden stat.

a) Den forælder, som et barn bor hos efter en skilsmisse, må lovligt, som led i sin almindelige forældreomsorg for barnet, tage det med til en anden stat (f. eks. på en endagsstur) på den betingelse, at dette ikke skader den anden forælders ret til at opnå et personligt forhold til barnet, jf. artikel 95 og 119 i loven om familierechtige anliggender (*Obiteljski zakon*) (*Narodne Novine* (NN, Republikken Kroatiens lovtidende), nr. 103/15, herefter: ObZ 2015). Det vil sige, at forældrene, uanset om de har fælles eller individuelt ansvar for barnets pasning og opdragelse, hver især har ret til uafhængigt at træffe dagligdags beslutninger vedrørende barnet, når barnet er i deres varetægt (jf. artikel 110 i ObZ 2015). Hvis forældrene efter en skilsmisse har fælles forældremyndighed (jf. artikel 104 i ObZ 2015), skal beslutninger, som er vigtige for barnet, træffes i fællesskab (jf. artikel 108 i ObZ 2015). Under hensyn til, at en lejlighedsvis tur til et andet land (f.eks. en endagsudflugt) ikke er udtryk for, at den pågældende forælder har til hensigt at ændre barnets faste eller midlertidige bopæl og derfor ikke er anført på den udtømmende liste over barnets væsentlige individuelle rettigheder som fastsat i artikel 100 i ObZ 2015, bør bestemmelserne i artikel 99, stk. 2, i ObZ 2015 derfor anvendes. Det samme gælder tilfælde, hvor den forælder, som barnet bor hos efter skilsmissen, har delvis individuelt ansvar for forældreomsorgen (jf. artikel 105 i ObZ 2015). Såfremt den forælder, som barnet bor hos efter skilsmissen, ved en retsafgørelse har fået tillagt forældremyndigheden alene, behøver han eller hun ikke indhente den anden forælders samtykke for midlertidigt at tage barnet med til en anden stat (jf. artikel 105, stk. 5, i ObZ 2015).

b) Såfremt den forælder, et barn ikke bor hos efter skilsmissen, men som barnet har et personligt forhold til, beslutter lovligt at tage barnet med til en anden medlemsstat, kan han eller hun gøre det, på betingelse af at der er tale om et midlertidigt ophold i et andet land (f.eks. en endagsudflugt), som finder sted i den tid, forælderen har ret til at have samvær med barnet (jf. artikel 121 i ObZ 2015), og på betingelse af at denne ret ikke er frataget den pågældende eller begrænset ved en retsafgørelse (jf. artikel 123-126 i ObZ 2015). Dette betyder, at forældrene hver især – uanset om de har fælles forældremyndighed eller ej – har ret til uafhængigt af hinanden at træffe dagligdags beslutninger vedrørende barnet, når barnet er i deres varetægt (jf. artikel 110 i ObZ 2015). Hvis forældrene efter en skilsmisse har fælles forældremyndighed (jf. artikel 104 i ObZ 2015), skal beslutninger, som er vigtige for barnet, træffes i fællesskab (jf. artikel 108 i ObZ 2015). Under hensyn til, at et midlertidigt ophold i en anden medlemsstat, i den tid forælderen har ret til samvær med barnet (f.eks. en endagsudflugt), ikke er udtryk for, at den pågældende forælder har til hensigt at ændre barnets faste eller midlertidige bopæl og derfor ikke er anført på den udtømmende liste over barnets væsentlige individuelle rettigheder som fastsat i artikel 100 i ObZ 2015, bør bestemmelserne i artikel 99, stk. 2, i ObZ 2015 derfor anvendes. Det samme gælder for tilfælde, hvor den forælder, som barnet bor hos efter skilsmissen, har delvis individuel forældremyndighed (artikel 105 i ObZ 2015), eftersom den forælder, der har et direkte personligt forhold til barnet, har ret til frit at repræsentere barnet i dagligdags anliggender i den tid, barnet er i hans eller hendes varetægt (i henhold til artikel 110 og 112 og sammenholdt med artikel 105, stk. 1, i ObZ 2015).

I disse situationer bør betydningen af bestemmelserne i artikel 111 i ObZ 2015 understreges. Begge forældre, uanset om de har fælles forældremyndighed eller ej, har nemlig pligt til at udveksle oplysninger om barnet, bl.a. oplysninger om eventuelt at tage barnet med til udlandet. Ud over at dette er en retlig forpligtelse for forældrene, kræver det personlige papirer og andre dokumenter at krydse en landegrænse, som barnet eller den enkelte forælder skal medbringe.

I tilfælde af at en af forældrene finder, at der er risiko for, at den anden forælder misbruger en sådan midlertidig fjernelse af barnet, kan han eller hun anmode retten om at iværksætte en af de foranstaltninger, der er fastsat i artikel 418 i ObZ 2015, inden for rammerne af en udenretslig procedure for at sikre, at afgørelsen om at opretholde samværet mellem forælder og barn efterkommes, eller at en af foranstaltningerne i artikel 419 i ObZ 2015 om sikker tilbagegivelse af et barn iværksættes.

Den mest ønskværdige løsning er, at forældrene i fællesskab når frem til en aftale om disse og lignende spørgsmål, som de herefter kan regulere i deres aftale om fælles forældremyndighed (jf. artikel 106, stk. 3, i ObZ 15).

2 Under hvilke omstændigheder er samtykke fra den anden forælder nødvendigt for, at barnet må tages med til et andet land?

Enhver (permanent) fjernelse af barnet til en anden stat, som vil ændre barnets faste eller midlertidige bopæl, kræver begge forældres samtykke. Uanset om forældrene har fælles ansvar for omsorgen og opdragelsen af barnet, eller om en af dem har delvis individuelt ansvar, skal den forælder, som fjerner barnet og således ændrer barnets faste eller midlertidige bopæl, indhente den anden forælders skriftlige samtykke hertil (jf. artikel 100 og 108 i ObZ 2015). Såfremt den forælder, som barnet bor hos efter skilsmissen, har forældremyndigheden alene, behøver han eller hun ikke indhente den anden forælders samtykke for at tage barnet med til en anden stat med henblik på at ændre barnets faste eller midlertidige bopæl (jf. artikel 105, stk. 5, i ObZ 15).

3 Hvis den anden forælder ikke giver sit samtykke til, at barnet må tages med til et andet land, selvom om dette er nødvendigt, hvordan kan barnet da lovligt tages med til et andet land?

Hvis en forælder ved at tage barnet med til en anden stat ønsker at ændre barnets faste eller midlertidige bopæl og ikke kan opnå den anden forælders skriftlige samtykke hertil, afgør retten ved en udenretslig procedure, hvem af forældrene der bedst varetager barnets tarv på dette punkt (jf. artikel 100, stk. 5, og 478, stk. 1, i ObZ 2015). Forud for indledningen af denne udenretslige procedure skal der finde en obligatorisk udenretslig rådgivning sted med det formål, at sagkyndige fra socialforvaltningen prøver at hjælpe forældrene med at nå frem til en aftale i sagen (jf. artikel 481 i ObZ 2015 – udenretslig procedure med obligatorisk rådgivning som et formelt krav til indledning af proceduren efter artikel 100, stk. 5, i ObZ 2015). Hvis forældrene på trods af den obligatoriske rådgivning ikke er i stand til at nå frem til en aftale, vil sagen blive afgjort af en domstol i en udenretslig procedure, der især skal fokusere på: barnets alder og mening, barnets ret til at samvær med den anden forælder, forældrenes vilje og parathed til at samarbejde om udøvelsen af deres forældrerettigheder, forældrenes personlige forhold, afstanden mellem forældrenes faste eller midlertidige bopæl og det sted, barnet kunne flytte hen, samt trafikforbindelserne mellem disse steder og forældrenes ret til fri bevægelighed (jf. artikel 484 i ObZ 2015).

Det skal imidlertid understreges, at hvis en af forældrene har forældremyndigheden over barnet alene, behøver han eller hun ikke den anden forælders samtykke til at tage barnet med til en anden medlemsstat med henblik på at ændre barnets midlertidige eller faste bopæl, dvs. at den anden forælders indsigelse i så fald ikke har nogen retsvirkning (jf. artikel 105, stk. 5, i ObZ 2015).

4 Gælder de samme regler for midlertidig fjernelse (for eksempel ferie, sundhedspleje osv.) og varig fjernelse? I givet fald fremlægges de relevante tilladelser.

Som anført i svarene på spørgsmål 1-3 regulerer ObZ 2015 forældrenes rettigheder og pligter forskelligt, alt efter om der er tale om en midlertidig fjernelse af barnet til en anden medlemsstat (f.eks. en endagsudflugt, som ikke bringer den anden forælders rettigheder i fare) eller en permanent fjernelse af barnet til en anden medlemsstat med det formål at ændre barnets faste eller midlertidige bopæl.

Sidste opdatering: 20/11/2019

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.